

„Dostępność projektów” w ramach

Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020

dla Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Łodzi w
ramach Regionalnego Programu Operacyjnego
na lata 2014-2020

Łódź, 14 czerwca 2019 r.

Obowiązujące prawo krajowe i europejskie w obszarze niedyskryminacji i równości szans kobiet i mężczyzn. Podstawowe dokumenty prawa krajowego i europejskiego

1. Wytyczne w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020
2. Agenda działań na rzecz równości szans i niedyskryminacji w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020

Agenda wskazuje na różne działania, możliwe do podjęcia w ramach poszczególnych funduszy polityki spójności i realizowanych w oparciu o nie programów operacyjnych, uwzględniając wszystkie przesłanki dyskryminacyjne, wymienione w art. 10 *Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej* (TFUE), do których należą:

- płeć,
- rasa lub pochodzenie etniczne,
- religia lub światopogląd,
- niepełnosprawność,
- wiek,
- orientacja seksualna.

Agenda stanowi także bezpośrednią i kompleksową odpowiedź na wymagania postawione przez Komisję Europejską państwom członkowskim w ramach tzw. warunkowości ogólnej ex ante, dotyczącej zasad horyzontalnych: *równości szans osób z niepełnosprawnościami* (w tym zwłaszcza realizacji zapisów *Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych*), *zapobiegania dyskryminacji* oraz *równości szans kobiet i mężczyzn*.

Wytyczne w zakresie zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014- 2020

Po raz pierwszy zasada dostępności uwzględniona tak szeroko i włączona do głównego nurtu rozwiązań systemowych

- obowiązuje **wszystkie instytucje** uczestniczące w realizacji programów operacyjnych
- wszystkie programy operacyjne realizowane w EFSI(Europejski Fundusz na rzecz Inwestycji Strategicznych)** powinny zaplanować mechanizmy przeciwdziałające wszelkim formom dyskryminacji, w tym ze względu na **niepełnosprawność**
- wymagane podejście **dual approach** dla programów operacyjnych współfinansowanych z EFS, zalecane dla pozostałych funduszy

Podwójne podejście (*dual approach*) – oznacza podejście, w ramach którego z jednej strony na poziomie Programów Operacyjnych są zaplanowane priorytety inwestycyjne, które zawierają specjalne działania adresowane do osób narażonych na dyskryminację w związku z ich gorszą sytuacją w danym obszarze wsparcia (np. w edukacji, sektorze ochrony zdrowia, B+R – przykładowo Priorytet Inwestycyjny 8iv.)

Z drugiej strony natomiast podejście to oznacza, że równość szans i niedyskryminacji jest uwzględniana horyzontalnie na każdym etapie wdrażania Programów Operacyjnych (programowania, monitorowania, kontroli, ewaluacji, informacji i promocji itd.), w tym również poprzez działania podejmowane w innych niż te dotyczące równości szans priorytetach inwestycyjnych.

(definicja: Wytyczne w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020)

Zasada wyrównywania szans kobiet i mężczyzn i przeciwdziałania dyskryminacji na rynku pracy, jest dla funduszy unijnych jedną z naczelných i **podstawowych zasad horyzontalnych**, obowiązujących w całej Unii Europejskiej.

Ma ona swoją podstawę prawną w Artykule 3 Traktatu o Unii Europejskiej, który wskazuje, że w swoich działaniach Unia zwalcza wykluczenie społeczne i dyskryminację oraz wspiera sprawiedliwość społeczną i ochronę socjalną, równość szans kobiet i mężczyzn, solidarność międzypokoleniową oraz ochronę praw dziecka.

**Wytyczne w zakresie zasady równości szans i niedyskryminacji,
w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady
równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych
na lata 2014- 2020**

Aktualnie obowiązujące z dnia 05 kwietnia 2018

Zmiany : Zasada równości szans i niedyskryminacji w tym dostępności dla
osób z niepełnosprawnościami:

Wytyczne w zakresie zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014- 2020

- standardy dostępności dla EFSiI – włączenie standardów jako załącznika nr 2 do Wytycznych oraz uaktualnienie zapisów dotyczących systemu wdrażania programów operacyjnych w związku z tą zmianą, uzupełnienie warunków dla produktów nie objętych standardem dostępności;
- w zakresie neutralności produktów – odejście o **neutralności projektów** na rzecz neutralności **produktów projektu**, zdefiniowanie kiedy zasada dostępności nie dotyczy danego produktu;
- w zakresie wyboru projektów – **wprowadzenie wymogu wykazania we wniosku o dofinansowanie pozytywnego wpływu realizacji projektu na zasadę dostępności dla osób z niepełnosprawnościami**;
- w zakresie sekcji: kontroli; ewaluacji; monitoringu i sprawozdawczości; informacji i promocji – **zmiany doprecyzowujące**.

**Wytyczne w zakresie zasady równości szans i niedyskryminacji,
w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady
równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych
na lata 2014- 2020**

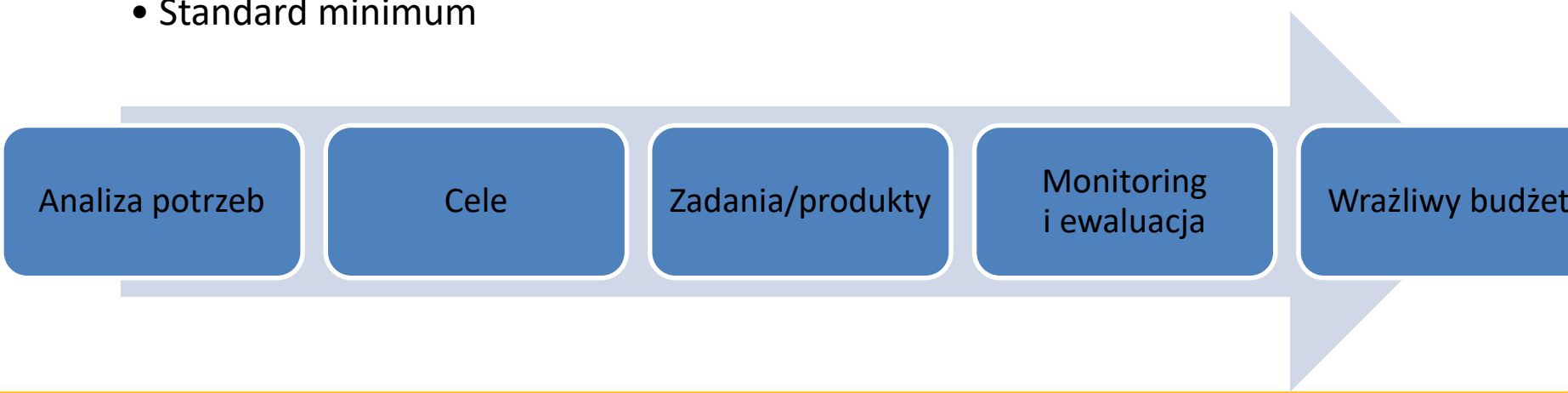
Zmiany : Zasada równości szans kobiet i mężczyzn

- w zakresie kryteriów wyboru projektów – doprecyzowanie zasad stosowania neutralności w projektach współfinansowanych z EFRR i FS;
- w zakresie sekcji ewaluacja i załącznika nr 1 – zmiany doprecyzowujące i techniczne.

**Wytyczne w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji,
w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami
oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn
w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020**

Kluczowe zagadnienia:

- Dostępność
- Uniwersalne projektowanie
- Mechanizm racjonalnych usprawnień
- Standard minimum

Analiza potrzeb

Cele

Zadania/produkty

Monitoring
i ewaluacja

Wrażliwy budżet

Wytyczne nakładają na każdego projektodawcę **obowiązek zaplanowania**, a następnie zrealizowania wszystkich **działań, niezbędnych do umożliwienia osobom z niepełnosprawnościami udziału w danym projekcie**. Należy pamiętać, że projekt może nie zakładać bezpośredniej pomocy osobom z niepełnosprawnościami, ale jego trwałe **efekty czy rozwiązania** z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnych, **mają być dostępne i służyć wszystkim w równym stopniu**.

Przy tworzeniu ostatecznego kształtu projektu trzeba pamiętać, że założenie, iż do projektu mogą nie zgłosić się **czy nie zgłoszą się osoby z niepełnosprawnościami lub zgłoszą się wyłącznie takie z określonymi rodzajami niepełnosprawności, jest dyskryminacją**.

Dlaczego osoba z niepełnosprawnościami?

Warto zauważyć, że odchodzi się od terminu osoby niepełnosprawne (ON).

Pojęciem stosowanym w obecnej dokumentacji jest:
osoby z niepełnosprawnościami (OzN).

Dostępność

- właściwość środowiska fizycznego, transportu, technologii i systemów informacyjno-komunikacyjnych oraz towarów i usług, pozwalająca osobom z niepełnosprawnościami na korzystanie z nich na zasadzie równości z innymi osobami;
- warunek wstępny prowadzenia przez wiele osób z niepełnosprawnościami niezależnego życia i uczestniczenia w życiu społecznym i gospodarczym;
- może być zapewniona przede wszystkim dzięki stosowaniu koncepcji uniwersalnego projektowania, a także poprzez usuwanie istniejących barier oraz stosowanie mechanizmu racjonalnych usprawnień, w tym technologii i urządzeń kompensacyjnych dla osób z niepełnosprawnościami.

Przykłady: ogłoszenia rekrutacyjne czytelne i w łatwo dostępnym miejscu, biuro dostępne architektonicznie, materiały w wersji elektronicznej umożliwiające ich edycję (powiększanie, możliwość skopiowania do notatnika), www zgodna ze standardem WCAG 2.0, tłumacz języka migowego...

Koncepcja uniwersalnego projektowania

Projektowanie produktów, środowiska, programów i usług w taki sposób, by były użyteczne dla wszystkich, w możliwie największym stopniu, bez potrzeby adaptacji lub specjalistycznego projektowania.

Reguły:

- użyteczność dla osób o różnej sprawności,
- elastyczność w użytkowaniu,
- proste i intuicyjne użytkowanie,
- czytelna informacja,
- tolerancja na błędy,
- wygodne użytkowanie bez wysiłku,
- wielkość i przestrzeń odpowiednie dla dostępu i użytkowania,
- percepcja równości.

Mechanizm racjonalnych usprawnień

Podstawowym narzędziem zapewniającym dostępność jest mechanizm racjonalnych usprawnień, czyli „konieczne i odpowiednie zmiany oraz dostosowania, nienakładające nieproporcjonalnego lub nadmiernego obciążenia, rozpatrywane osobno dla każdego konkretnego przypadku, w celu zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami możliwości korzystania z wszelkich praw człowieka i podstawowych wolności oraz ich wykonywania na zasadzie równości z innymi osobami.”

Mechanizm racjonalnych usprawnień

Konieczne i odpowiednie zmiany oraz dostosowania, nienakładające nieproporcjonalnego lub nadmiernego obciążenia, rozpatrywane osobno dla każdego konkretnego przypadku, w celu zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami możliwości korzystania z wszelkich praw człowieka i podstawowych wolności oraz ich wykonywania na zasadzie równości z innymi osobami.

Dysfunkcja związana
z danym
uczestnikiem
projektu

Bariery otoczenia

Charakter usługi
realizowanej
w ramach projektu

Przykładowy katalog racjonalnych usprawnień

- koszt specjalistycznego transportu na miejsce realizacji wsparcia,
- dostosowanie architektoniczne budynków niedostępnych,
- dostosowanie infrastruktury komputerowej,
- dostosowanie akustyczne,
- asystent tłumaczący na język łatwy,
- asystent osoby z niepełnosprawnością,
- tłumacz języka migowego,
- alternatywne formy przygotowania materiałów projektowych,
- wydłużony czas wsparcia.

Łączny koszt racjonalnych usprawnień na jednego uczestnika w projekcie
nie może przekroczyć
12 tys. PLN

Praktyczne przykłady

Rekrutacja

- Rekrutacja uczestników projektu powinna zostać przeprowadzona w sposób umożliwiający wzięcie udziału w projekcie każdej zainteresowanej osobie
- Informacja o rekrutacji - zapewnienie dostępnego przekazu
- Wiadomości o projekcie powinny być zamieszczane na stronach/portalach internetowych, z których korzystają osoby z niepełnosprawnościami
- Zagwarantowanie dostępności spotkań rekrutacyjnych
- Dostępność formularzy zgłoszeniowych
- Diagnoza potrzeb wynikających z niepełnosprawności

Mechanizm racjonalnych usprawnień

Warto podkreślić, że:

W przypadku **projektów dedykowanych osobom z niepełnosprawnościami** projektodawca zobowiązany jest **do opisania** we wniosku o dofinansowanie **sposobów zapewnienia dostępności zadań dla tych osób.**

W przypadku **projektów ogólnodostępnych** projektodawca zobowiązany jest do **opisania działań, które zostaną podjęte w celu zapewnienia dostępności projektu dla osób z niepełnosprawnościami, jeśli zgłoszą one chęć udziału w nim.**

Racjonalne usprawnienia to mechanizm możliwy do uruchomienia wraz z pojawieniem się w projekcie (w charakterze uczestnika projektu lub personelu) osoby z niepełnosprawnością.

Mechanizm racjonalnych usprawnień

W projektach zorientowanych wyłącznie lub przede wszystkim na osoby z niepełnosprawnościami, wydatki na sfinansowanie mechanizmu racjonalnych usprawnień są wskazane we wniosku o dofinansowanie projektu.

Nie obowiązuje limit 12 tys. zł

W przypadku pozostałych projektów, dopiero w sytuacji pojawienia się w projekcie specjalnych potrzeb osób z niepełnosprawnościami, beneficjent ma możliwość przesunąć środków w ramach budżetu na ten cel. W przypadku braku takiej możliwości może wnioskować o zwiększenie wartości dofinansowania projektu.

Obowiązuje limit 12 tys. zł

Ponosząc wydatki na mechanizm racjonalnych usprawnień, beneficjent jest zobowiązany do uzasadnienia konieczności poniesienia kosztu racjonalnych usprawnień z zastosowaniem najbardziej efektywnego dla danego przypadku sposobu (prymat wynajmu nad zakupem).

Projekt dostępny dla osób z niepełnosprawnościami, czyli jaki?

Dokumenty programowe i wytyczne określają ogólne zasady jednak to w regulaminie konkursu znajdują się informacje szczegółowe, które mogą dookreślić wymagania wobec projektów w zakresie spełnienia omawianej zasady.

Regulamin określa precyzyjne, specyficzne wymagania, które są rozpatrywane w ogólnej ocenie wniosku o dofinansowanie.

Kluczowa jest też instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie, w której IOK wskazuje, jakich informacji oczekuje od wnioskodawców w poszczególnych częściach wniosku.

4. Zgodność z zasadami horyzontalnymi

Lista sprawdzająca	Wskazówki
Projekt jest zgodny z: 1. zasadą równości szans kobiet i mężczyzn w oparciu o standard minimum 2. właściwymi politykami i zasadami wspólnotowymi: • zrównoważonego rozwoju, • promowania i realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym. m. in. koniecznością stosowania zasady uniwersalnego projektowania.	Zachowanie zgodności z: • zasadą równości szans kobiet i mężczyzn w oparciu o standard minimum; • zasadą równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami (m.in. zasada uniwersalnego projektowania); • koncepcją zrównoważonego rozwoju - <u>wskazówki w Regulaminie konkursu</u> (tabela z kryteriami). <i>Wytyczne w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020 (wraz z załącznikami).</i> <i>Poradniki dla osób realizujących projekty oraz instytucji systemu wdrażania:</i> • <i>JAK REALIZOWAĆ ZASADĘ RÓWNOŚCI SZANS KOBIET I MĘŻCZYZN W PROJEKTACH FINANSOWANYCH Z FUNDUSZY EUROPEJSKICH 2014-2020.</i> • <i>REALIZACJA ZASADY RÓWNOŚCI SZANS I NIEDYSKRYMINACJI, W TYM DOSTĘPNOŚCI DLA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI</i>

Standard minimum

- to minimalne wymagania stawiane wszystkim wnioskowi współfinansowanym z EFS w zakresie realizacji zasady równości szans kobiet i mężczyzn;
- w przypadku niespełnienia tych wymagań, wniosek o dofinansowanie może nie być dopuszczony do realizacji. Osoba oceniająca ma tutaj możliwość negatywnie ocenić wniosek w zakresie kryteriów horyzontalnych i tym samym zdyskwalifikować go z możliwości dofinansowania;
- cały wniosek oceniany na podstawie pięciu kryteriów z wagą punktową 0-2 (max 6 pkt.);
- spełnienie standardu minimum – co najmniej 3 pkt.

Standard minimum

Kryterium 1

We wniosku o dofinansowanie projektu podano informacje potwierdzające istnienie (albo brak istnienia) barier równościowych w obszarze tematycznym interwencji i/lub zasięgu oddziaływania projektu

Wartość punktowa 0/1

- We wniosku należy **uzasadnić i udowodnić**, że w obszarze, którego dotyczy wniosek dochodzi do nierówności z powodu płci. Zatem należy przedstawić konkretne informacje wskazujące na **istnienie barier równościowych lub ich brak**, podając **dane jakościowe i/lub ilościowe w podziale na płeć** w obszarze tematycznym interwencji i/lub zasięgu oddziaływania projektu.

Przykład - jeśli podawane są dane ilościowe i analizy dotyczące luki płacowej między kobietami i mężczyznami, to działania projektowe powinny przyczynić się do zmniejszenia lub zlikwidowania różnic w płacach kobiet i mężczyzn zatrudnionych na równoważnych stanowiskach, wykonujących tożsame obowiązki. **We wniosku zawsze należy odnosić się nie do nierówności ze względu na płeć w ogóle, lecz do konkretnego tematu i miejsca, w którym projekt będzie realizowany.**

Standard minimum

Kryterium 2

Wniosek o dofinansowanie zawiera działania odpowiadające na zidentyfikowane bariery równościowe w obszarze tematycznym interwencji i/lub zasięgu oddziaływania projektu.

Wartość punktowa 0-2

- We wniosku należy wskazać, jakiego rodzaju działania zostaną zrealizowane w projekcie na rzecz osłabiania lub niwelowania zdiagnozowanych barier równościowych. Zaplanowane **działania powinny odpowiadać na te bariery**, czyli być **spójne z analizą sytuacji grupy docelowej**.

Przykład negatywny – pozornie równościowe jest zapewnienie miejsca do przewijania dzieci, ulokowane w damskich toaletach. Takie rozwiązanie utwierdza tradycyjny podział ról, potwierdzając, że opieka i pielęgnacja dzieci jest wyłącznie w zakresie obowiązków kobiety. Rekomendowanym rozwiązaniem jest zaprojektowanie miejsca do przewijania dzieci dostępnego dla rodziców lub zaprojektowanie toalety z przewijakiem, z której korzystać będą mogli zarówno kobiety będące matkami, jak i mężczyźni będący ojcami.

Standard minimum

Kryterium 3

W przypadku stwierdzenia braku barier równościowych wniosek o dofinansowanie zawiera działania zapewniające przestrzeganie zasady równości szans kobiet i mężczyzn tak, aby na każdym etapie realizacji projektu nie występowały bariery równościowe.

Wartość punktowa 0-2

- We wniosku o dofinansowanie projektu **należy przewidzieć działania** zmierzające **do przestrzegania zasady równości szans** kobiet i mężczyzn tak, aby na żadnym etapie realizacji projektu te bariery się nie pojawiły.
- **Należy uzasadnić brak barier równościowych**, zapisać, w jaki sposób zostanie zapewniona perspektywa równych szans kobiet i mężczyzn w:
 - rekrutacji, potwierdzając, że projekt nie będzie dyskryminował żadnej z tych grup,
 - w rezultatach projektu, wskazując że projekt będzie dotyczył obu płci,
 - w działaniach informacyjno-promocyjnych poprzez zawarcie informacji, w jaki sposób kierowany jest do obu grup;
 - w zarządzaniu projektem – ewaluacji i monitoringu.

Standard minimum

Kryterium 4

Wskaźniki realizacji projektu zostały podane w podziale na płeć i/lub został umieszczony opis tego, w jaki sposób rezultaty projektu przyczynią się do zmniejszenia barier równościowych istniejących w obszarze tematycznym interwencji i/lub zasięgu oddziaływania projektu.

Wartość punktowa 0-2

- **Wskaźniki powinny być adekwatne do diagnozy** i zidentyfikowanych potrzeb kobiet i mężczyzn. Jeżeli potrzeby są inne w przypadku kobiet i mężczyzn, rezultaty powinny zostać **określone oddzielnie dla każdej płci**.
- Ważne, by rezultaty ilościowe były **odzwierciedleniem faktycznej reprezentacji kobiet i mężczyzn w danym obszarze problemowym**, nie chodzi o to, by udział kobiet i mężczyzn był jednakowy.

Standard minimum

Kryterium 5

Wniosek o dofinansowanie projektu wskazuje, jakie działania zostaną podjęte w celu zapewnienia równościowego zarządzania projektem.

Wartość punktowa 0/1

- **Błędą interpretacją założeń równościowych w ramach bieżącego zarządzania projektem jest deklarowanie przez wnioskodawcę, że w ramach procesu rekrutacji czy w zakresie warunków zatrudnienia **nie będzie mieć miejsca dyskryminacja**. Przeciwdziałanie dyskryminacji w obszarze zatrudnienia jest obowiązkiem wynikającym z przepisów prawnych, w tym z Kodeksu pracy oraz tzw. ustawy równościowej. **Deklaracji**, że nie będzie mieć miejsca dyskryminacji w obszarze zatrudnienia **nie należy zatem traktować jako propozycję działania na rzecz realizacji standardu minimum**.**

Wyjątek od standardu minimum

Wniosek o dofinansowanie należy do wyjątku od standardu minimum, jeśli:

- w ramach statutu (lub innego równoważnego dokumentu) istnieje jednoznaczny zapis, iż wnioskodawca przewiduje w ramach swojej działalności wsparcie skierowane tylko do jednej z płci (**profil działalności wnioskodawcy**)

lub

- projekt obejmuje (ze względu na swój zakres oddziaływania) wsparciem wszystkich pracowników/ pracownice, cały personel konkretnego podmiotu, wyodrębnionej organizacyjnie części danego podmiotu lub konkretnej grupy podmiotów wskazanych we wniosku o dofinansowanie projektu (rekrutacja o charakterze zamkniętym).

Na etapie przygotowania wniosku o dofinansowanie projektu, musi zostać podana w treści wniosku informacja, że ten projekt należy do tego wyjątku od standardu minimum, np. w opisie rekrutacji

Adekwatność doboru grupy docelowej do właściwego celu szczegółowego RPO Wł 2014-2020 oraz jakość diagnozy specyfiki tej grupy.

Przykładowy zapis z regulaminu konkursu Nr RPLD.09.01.01-IP.01-10-002/19 -
Poddziałanie IX.1.1 (aktywizacja społeczna i zawodowa)

Zasady oceny:

- Analiza przez oceniających informacji zawartych we wniosku o dofinansowanie, wypełnionego na podstawie instrukcji, pod kątem spełnienia kryterium, w tym:
- istotnych cech uczestników (osób lub podmiotów), którzy zostaną objęci wsparciem;
- potrzeb i oczekiwań uczestników projektu w kontekście wsparcia, które ma być udzielane w ramach projektu;
- barier, które napotykają uczestnicy projektu;
- sposobu rekrutacji uczestników projektu, w tym kryteriów rekrutacji i kwestii zapewnienia dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.

Adekwatność doboru grupy docelowej do właściwego celu szczegółowego RPO WŁ 2014-2020 oraz jakość diagnozy specyfiki tej grupy.

Przykładowy zapis z regulaminu konkursu Nr RPLD.09.01.01-IP.01-10-002/19 -
Poddziałanie IX.1.1 (aktywizacja społeczna i zawodowa)

Punkt 11 regulaminu. Zgodność projektu z zasadą równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.

- Oferowane wsparcie w projekcie oraz wszystkie produkty projektu (które nie zostały uznane za neutralne) są dostępne dla wszystkich uczestników, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, zgodnie ze standardami dostępności dla polityki spójności na lata 2014-2020, stanowiącymi Załącznik nr 2 do Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020 z dnia 05 kwietnia 2018 r.
- W wyjątkowych sytuacjach, dopuszczalne jest uznanie neutralności produktu. Jeśli wnioskodawca uzna, że jakiś produkt projektu jest neutralny, zobowiązany jest wykazać we wniosku o dofinansowanie projektu, że dostępność nie dotyczy tego produktu.
- Weryfikacja na podstawie zapisów we wniosku o dofinansowanie. Weryfikacja polega na przypisaniu wartości logicznych „tak”, „do negocjacji”, „nie”.
- **Kryterium może podlegać negocjacjom w zakresie opisanym w stanowisku negocjacyjnym.**
- **Projekty niespełniające przedmiotowego kryterium są odrzucane.**

Adekwatność doboru grupy docelowej do właściwego celu szczegółowego RPO WŁ 2014-2020 oraz jakość diagnozy specyfiki tej grupy.

Przykładowy zapis z regulaminu konkursu Nr RPLD.09.01.01-IP.01-10-002/19 -

Poddziałanie IX.1.1 (aktywizacja społeczna i zawodowa)

Punkt 13 regulaminu. Zgodność projektu z zasadą równości szans kobiet i mężczyzn w oparciu o standard minimum.

- Weryfikacja będzie odbywała się w oparciu o standard minimum składający się z 5 kryteriów oceny będący Załącznikiem do *Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020* poprzez przyznanie odpowiedniej liczby punktów konkretnym kryteriom. Kryterium uznane za spełnione w przypadku uzyskania w sumie co najmniej 3 punktów.
- Weryfikacja na podstawie zapisów we wniosku o dofinansowanie. Weryfikacja, czy projekt otrzymał w sumie co najmniej 3 punkty za spełnienie standardu minimum polega na przypisaniu wartości logicznych „tak”, „do negocjacji”, „nie”. Jeśli projekt stanowi wyjątek od standardu minimum kryterium punkty nie są przyznawane, a kryterium uznaje się za spełnione.
- **Kryterium może podlegać negocjacjom w zakresie opisanym w stanowisku negocjacyjnym.**
- **Projekty niespełniające przedmiotowego kryterium są odrzucane.**

Obowiązki projektodawcy realizującego projekt ogólnodostępny

Beneficjent realizujący projekt ogólnodostępny powinien zapewnić co najmniej:

- dostępność zasobów,
- dostępność miejsca,
- dostępność produktów, tzn. by powstałe w ramach projektu produkty były zgodne z zasadą uniwersalnego projektowania, nie generując przy tym nadmiernych kosztów lub trudności.
- wykorzystanie (w razie potrzeby) mechanizmu racjonalnych usprawnień.

Uwaga!

- Założenie z góry, że do projektu ogólnodostępnego nie zgłoszą się osoby z niepełnosprawnością lub, że zgłoszą się wyłącznie osoby z określonym rodzajem niepełnosprawności **jest dyskryminacją**.

Bariery równości (1)

- segregacja pozioma i pionowa rynku pracy,
- różnice w płacach kobiet i mężczyzn zatrudnionych na równoważnych stanowiskach, wykonujących tożsame obowiązki,
- mała dostępność elastycznych rozwiązań czasu pracy,
- niski udział mężczyzn w wypełnianiu obowiązków rodzinnych,
- niski udział kobiet w procesach podejmowania decyzji,
- przemoc ze względu na płeć,
- niewidoczność kwestii płci w ochronie zdrowia,

Bariery równości (2)

- niewystarczający system opieki przedszkolnej lub opieki instytucjonalnej nad dziećmi w wieku do lat 3,
- stereotypy płci we wszystkich obszarach,
- dyskryminacja wielokrotna (krzyżowa) czyli ze względu na dwie lub więcej przesłanek (np. w odniesieniu do kobiet w wieku powyżej 50 lat, osób z niepełnosprawnościami, należących do mniejszości etnicznych).

Barierzy równości (3)

Oś Priorytetowa II Innowacje w MŚP

- Bariery przedsiębiorczości kobiet są zbliżone do problemów, jakie doświadczają generalnie na rynku pracy, tj.: dostępność opieki nad dzieckiem, mniejszy udział mężczyzn w pełnieniu obowiązków rodzinnych, stereotypowy podziału ról i zawodów.
- Przedsiębiorczość kobiet na obszarach wiejskich napotyka na podobne problemy, przede wszystkim ze względu na brak instytucjonalnej opieki nad dzieckiem czy osobami zależnymi.
- Kobiety z terenów wiejskich często decydują się na wyjazd do miasta, co oznacza to równocześnie odpływ kobiet
- Problemy infrastrukturalne, które utrudniają zakładanie firm na terenach wiejskich.

Bariery równości (4)

Oś Priorytetowa III Transport

- Nieuwzględnianie perspektywy płci w tworzeniu polityki transportowej.
- Niewielka ilość kobiet zatrudnionych w sektorze transportowym, co w dużej mierze związane jest ze stereotypowym postrzeganiem tej branży jako wyłącznie „męskiej”.

Bariery równości (5)

Oś Priorytetowa IV i V

- Rynek pracy – niedostateczna reprezentacja kobiet w tej branży.
- Edukacja – niedostateczna reprezentacja kobiet kształcących się w tej branży.
- Udział kobiet w procesie podejmowania decyzji dotyczących inwestycji na poziomie lokalnym.

Bariery równości (6)

Oś Priorytetowa V Ochrona środowiska

- Nieuwzględnianie perspektywy płci w systemach zarządzania kłuskami żywiołowymi.
- Pomijanie wymiaru zrównoważonego rozwoju w kontekście spójności społecznej.
- Niestosowanie perspektywy płci w budownictwie i planowaniu przestrzennym.
- Powstawanie zielonych miejsc pracy przede wszystkim w budownictwie, przemyśle i energetyce, gdzie kobiety są niedostatecznie niedostatecznie reprezentowane.

Bariery równości (7)

Oś Priorytetowa VIII i IX

- Segregacja pozioma i pionowa rynku pracy.
- Różnice w płacach kobiet i mężczyzn zatrudnionych na równoważnych stanowiskach, wykonujących tożsame obowiązki.
- Mała dostępność elastycznych rozwiązań czasu pracy.
- Niski udział mężczyzn w wypełnianiu obowiązków rodzinnych.
- Niski udział kobiet w procesach podejmowania decyzji.
- Przemoc ze względu na płeć.
- Niewidoczność kwestii płci w ochronie zdrowia.

Bariery równości (8)

- Większe zagrożenie kobiet marginalizacją i wykluczeniem społecznym niż mężczyzn, w tym:
 - kobiety w większym stopniu zagrożone są bezrobociem;
 - trudności z powrotem na rynek pracy spowodowane przerwą związaną z urodzeniem/ wychowywaniem dziecka;
 - zaangażowanie w opiekę nad osobami z niepełnosprawnością, osobami starszymi lub/i chorymi;
 - samodzielne rodzicielstwo;
 - mniejsze zarobki w stosunku do mężczyzn;

Za niespełniający zasady dostępności, i tym samym niespełniający **kryterium horyzontalnego nr 3** zostanie uznany projekt, który:

- nie zawiera żadnych informacji dotyczących realizacji zasady dostępności dla osób z niepełnosprawnościami lub zawiera wyłącznie ogólne sformułowania np. „projekt zgodny z zasadą równości szans” lub „projekt jest dostępny dla wszystkich”,
- zawiera informacje wskazujące, że projekt może dyskryminować osoby z niepełnosprawnościami.

Projekt dostępny dla osób z niepełnosprawnościami, czyli jaki?

Nawet jeśli projekt nie zakłada bezpośredniej pomocy osobom z niepełnosprawnościami, to jednak trwałe efekty projektów mają służyć wszystkim. Dlatego należy sprawdzić, czy rezultaty projektu (produkty – w szerokim rozumieniu) projektu nie ograniczają dostępności.

Projekt dostępny dla osób z niepełnosprawnościami, czyli jaki?

Przy opisie grupy docelowej należy zdiagnozować bariery utrudniające lub uniemożliwiające udział w projekcie osobom z niepełnosprawnościami.

Warto też zwrócić uwagę na specyficzne potrzeby osób z niepełnosprawnością.

Dyskryminacja

Jakiegokolwiek różnicowanie, wykluczanie lub ograniczanie ze względu na jakiegokolwiek przesłanki (np. wiek, niepełnosprawność, płeć, rasę, orientację seksualną, pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd itp.), którego celem lub skutkiem jest naruszenie lub zniweczenie uznania, korzystania lub wykonywania wszelkich praw człowieka i podstawowych wolności w dziedzinie polityki, gospodarki, społecznej, kulturalnej, obywatelskiej lub w jakiegokolwiek innej, na zasadzie równości z innymi osobami. Wyróżnia się różne rodzaje dyskryminacji, m.in. pośrednią, bezpośrednią, wielokrotną, w tym krzyżową, indywidualną, instytucjonalną, strukturalną.

Kiedy dochodzi do dyskryminacji?

ĆWICZENIA!!!!!!

Dyskryminacja bezpośrednia – gorsze, nierówne traktowanie, niemające obiektywnego i racjonalnego uzasadnienia, ze względu na jakąś właściwość lub cechę osobistą, np. płeć, rasę, narodowość, religię, wyznanie, światopogląd, niepełnosprawność, orientację seksualną, wiek, przekonania, w porównaniu do tego, jak są, były lub byłyby traktowane inne osoby znajdujące się w podobnej sytuacji.

.

Przykład: odmowa zapisania do szkoły dziecka chorego na autyzm, hemofilię lub inną chorobę, zatrudnianie wyłącznie mężczyzn na kierowniczych stanowiskach i nieawansowanie kobiet pomimo posiadania przez nie równorzędnych lub wyższych kwalifikacji zawodowych.

Dyskryminacja pośrednia – traktowanie w ten sam sposób osób będących w różnej sytuacji poprzez stosowanie pozornie neutralnego przepisu, kryterium lub praktyki, które może prowadzić do szczególnie niekorzystnej sytuacji dla określonych osób, posiadających cechę chronioną (np. płeć, rasę, narodowość, niepełnosprawność i inne).

Przykład: odmowa wejścia do restauracji z psem asystentem, brak niezbędnych ułatwień dla osoby z niepełnosprawnością w miejscu pracy, brak podjęcia pilnej interwencji lekarskiej wobec osoby starszej, pomimo tego, że wiąże się to dla niej z poważniejszymi konsekwencjami niż dla osoby młodej.

W jakich przypadkach projekt nie realizuje zasady równości szans i niedyskryminacji???

- Nie ma żadnych informacji we wniosku o dofinansowanie.
- Stosowanie ogólnych sformułowań, np. projekt jest zgodny z zasadą równości szans, projekt jest dostępny dla wszystkich.
- Pominięcie we wniosku kwestii dot. zasady niedyskryminacji nie pozwala jednocześnie uznać kryterium za spełnione warunkowo, gdyż warunkiem wskazanym przez oceniającego nie może być wprowadzenie do wniosku zupełnie nowych i wcześniej w nim nie zawartych informacji w danym zakresie.

Monitoring projektów i sprawozdawczość

Na poziomie realizacji projektów **wskaźniki** dotyczące liczby osób, **mogą być** podawane w podziale na płeć i w podziale na ilość osób niepełnosprawnych.

Zależy to od decyzji Wnioskodawcy czy będzie chciał otrzymać punkt za to kryterium.

Monitoring projektów i sprawozdawczość

- Wytyczne w zakresie sprawozdawczości na lata 2014-2020
- Wytyczne w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020
- Dokumentacje konkursowe
- Regulaminy i inne dokumenty

Na poziomie indywidualnego projektu narzędziem sprawozdawczym jest wniosek o płatność

Praktyczne aspekty dotyczące sprawozdawania z równości i niedyskryminacji na poziomie wniosku o płatność (wzór wniosku)

Monitoring projektów i sprawozdawczość

W przypadku PO współfinansowanych z EFS narzędziem sprawozdawczym w projekcie jest wniosek o płatność. Właściwa instytucja podejmująca decyzję albo będąca stroną umowy w ramach PO, zobowiązuje beneficjenta w decyzji albo umowie o dofinansowanie projektu do wskazywania obligatoryjnie w części dotyczącej postępu rzeczowego z realizacji projektu, które z działań równościowych zaplanowanych w ramach wniosku o dofinansowanie projektu zostały zrealizowane, a także do wskazania (o ile będą występować) problemów lub trudności w realizacji zasady równości szans kobiet i mężczyzn w projekcie. W celu weryfikacji realizacji zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach listy sprawdzającej do wniosku o płatność, powinno znaleźć się pytanie weryfikujące to zagadnienie.

Kontrola

- ❑ **Kwestie równości szans i niedyskryminacji** są sprawdzane w ramach ogólnych kontroli projektów. Nie przewiduje się oddzielnych kontroli projektów wyłącznie dla oceny spełniania zasady równości szans i niedyskryminacji.
- ❑ Kontrola powinna obejmować przede wszystkim weryfikację na poziomie wdrażania projektu, czy działania z zakresu równości szans i niedyskryminacji zostały zrealizowane zgodnie z założeniami, określonymi we wniosku o dofinansowanie projektu i informacjami wskazanymi we wniosku o płatność lub innymi równorzędnymi dokumentami. Weryfikacja przez instytucję do tego wyznaczoną powinna być oparta o specjalnie dedykowane pytanie w liście kontrolującej dany projekt, a informacja w tym zakresie powinna być zawarta w informacji pokontrolnej. *(Kontrola odbywa się zgodnie z Wytycznymi Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie kontroli realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020 oraz wytycznymi programowymi, jeżeli takie zostały wydane.)*

PRZYKŁAD OPISU Z WNIOSKU

Pozytywny wpływ na realizację zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Partnerzy przy

procedurze rekrutacyjnej, zawrą pole w którym osoba niepełnosprawna będzie mogła opisać wymagania potrzeby odnośnie uczestnictwa w projekcie.

Wszystkie formy wsparcia stacjonarnego będą się odbywać w budynkach dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, w celu zapewnienia

równego dostępu przewiduje się realizację form wsparcia również za pomocą sieci teleinformatycznych.

PRZYKŁAD OPISU Z WNIOSKU

Zapewniony zostanie katalog usprawnień

możliwych do zastosowania w momencie gdy będą one
wymagane np. usługa asystenta osobistego, tłumacza języka
migowego, możliwość wstępu osobie

z niepełnosprawnością z psem asystującym oraz innych
innych warunków wynikających z potrzeb osoby z
niepełnosprawnością, która zgłosiła chęć

uczestnictwa w projekcie.

Wszystkie materiały i transmisje zamieszczane w systemach
teleinformatycznych będą spełniały standard WCAG 2.0
poziom AA.

PYTANIA ??? PODSUMOWANIE SZKOLENIA

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

JOANNA WALERIAŃCZYK

Fundusze
Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

